GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 269. Duminecă, 6 (18) Decemvre. 1887.

Brașovŭ, 5 (17) *Decemvre 1887.*

Adresându-ni-se în timpulŭ din urmă, din partea multorŭ aderențĭ și amicĭ ai fóiei nóstre, întrebarea: *când va fi ḍiua jubileului „Gazetei Transilvaniei"*, ne simțimŭ îndatorațĭ a face cunoscutŭ tuturorŭ celorŭ carĭ se interesézǎ de acésta, că după cum amŭ arătatŭ de repețite orĭ în fóiă și verbalŭ, ḍiarulŭ nostru, împlinindŭ cu ḍiua de 31 Decemvre 1887 stilŭ vechiu anĭ 50 ai esistenței sale, își va serba prin urmare în séra acestei ḍile și în ḍiua următóre de 1 Ianuariu 1888 a cincĭḍecea aniversare.

Facemŭ totodată cunoscutŭ, că pentru ḍiua de 1 Ianuariu 1888, Redacțiunea fóiei nóstre pregătesce unŭ *numĕrŭ festivŭ*, separatŭ, alŭ „Gazetei Transilvaniei".

Pentru a înălța serbarea nóstră ḍiaristică, ce va culmina în edarea acestui numĕrŭ festivŭ, amŭ dorì sĕ contribue la înfrumsețarea lui câtŭ mai mulțĭ dintre bărbații noștri cu cunoscințe, politicĭ, literațĭ etc., în deosebĭ bărbații carĭ au colaboratŭ în acești 50 de anĭ la „Gazetă" și „Fóiă" și se află încă în viață.

Ii rugămŭ dér pe acéstă cale sĕ binevoiască a ne trimite câte unŭ micŭ productŭ alŭ ingeniului lorŭ pentru numĕrulŭ festivŭ. Și fiind-că nu putemŭ sĕ dămŭ acestui numĕrŭ o estindere prea mare, îĭ mai rugămŭ sĕ ne trimétă numai micĭ lucrărĭ de puține rênduri, de cuprinsŭ politicŭ, literarŭ, socialŭ, economicŭ etc., în prosă orĭ în poesiă.

Cei ce vorŭ voì astfelŭ sĕ conlucre la numĕrulŭ festivŭ, sĕ binevoiéscă a ne trimite manuscriptele lorŭ până la 22 Decemvre st v. 1887.

Pentru ca sĕ se pótă lăți câtŭ mai tare acestŭ numĕrŭ, amŭ stabilitŭ ca prețŭ de abonamentŭ pentru elŭ suma de 20 cr. v. a. Abonații „Gazetei" îlŭ vorŭ primì numai pentru prețulŭ jumĕtate. Abonamentele la numĕrulŭ festivŭ se potŭ face prin carte postale până la 25 Decemvre st. v. 1887. Numai trimiterea esemplarelorŭ comandate până la acestŭ terminŭ o putemŭ garanta.

Venitulŭ curatŭ alŭ numĕrului festivŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei" îlŭ destinămŭ pentru bibliotecele nóstre poporale.

Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei."

Brașovŭ, 5 Decemvre 1887.

Astăḍi ne este cunoscutŭ cuprinsulŭ articulului ḍiarului „Ruski Invalid," care a produsŭ atâta sensațiune în Viena.

Fóia militară ruséscă desfășură mai întâiu situațiunea militară a Rusiei și aceea a vecinilorŭ ei dela apusŭ, spre a rĕspunde la cestiunea, că cine se prepară pentru atacŭ și cine pentru apĕrare. Ea ajunge astfelŭ la resultatŭ, că Austro-Ungaria — prin lărgirea și înarmarea fortărețelorŭ din Galiția și mai alesŭ prin construirea drumurilorŭ ei ferate, care au o importanță ofensivă — se pregătesce sub masca defensivei sĕ năvăléscă deodată cu aliatulŭ sĕu în Rusia. Ce a făcutŭ însĕ Rusia față cu aceste amenințătóre pregătirĭ ale vecinilorŭ sĕi?

„Ruski Invalid" se încércă a dovedi cu cifre, că Rusia a fost cea dintâiu, care cu totŭ periculŭ amenințătorŭ nu și-a înmulțitŭ, ci și-a micșoratŭ forțele sale armate, apoi continuă așa:

„Fără îndoiélă Rusia va puté sĕ pună în câmpŭ o armată puternică pentru casulŭ unui rĕsboiu; dér concentrarea ei la graniță este neasĕmĕnatŭ mai grea decâtŭ la vecinĭ... O singură ochire pe chartă ajunge, spre a ne convinge, cu ce rețea désă de drumurĭ de ferŭ este împresurată din partea Germaniei și Austriei zona mărginașe rusécă, și vice-versa, ce neînsemnatŭ e numĕrulŭ vagónelorŭ pe care póte răzima Rusia forțele sale armate trimise la apusŭ. Nu numai din partea Germaniei, ci și din partea Austro-Ungariei ne amenință o năvălire grabnică în ținuturile rusescĭ. Mĕsura cea mai eficace ar fi completarea rețelei drumurilorŭ de ferŭ rusescĭ în aceeași mĕsură ca la vecinĭ. Pentru acésta însĕ suntŭ de lipsă mijlóce bănescĭ colosale și mai alesŭ timpŭ îndelungatŭ".

„Prin urmare" — continuă „Ruski Invalid" — „Rusiei nu'i rĕmâne alta, decâtŭ a'șĭ mărì puterea de apĕrare în fortărețe și a'șĭ înmulți trupele în districtele dela graniță, ca sĕ nu fiă surprinsă. Pregătirile militare îndoite din anulŭ trecutŭ ale vecinilorŭ au silitŭ pe Rusia, de a plănui *unŭ șirŭ de contra-mĕsurĭ*, carĭ vorŭ fi esecutate succesivŭ....

„Persónele militare ale Germaniei și Austro-Ungariei înțelegŭ fórte bine *importanța defensivă* a acestorŭ mĕsurĭ și potŭ calcula liniștitŭ, câte corpurĭ de armată ar trebui sĕ concentreze încă Rusia în timpŭ de pace la granița vestică, spre a'șĭ aduce după concentrarea de trupe mijlócele sale în echilibru cu cele ale adversarilorŭ. Persónele militare rusescĭ însĕ, care nu suntŭ îngrijate de resultatulŭ finalŭ alŭ luptei, de se vorŭ scula în contra Rusiei chiar forțele armate ale întregei lige de pace, mărturisescŭ cu tóte acestea pe față, că *apĕrarea teritorului rusescŭ încă nu este asigurată.*

„Décă liga de pace se crede îndreptățită" — încheiă fóia rusécă — „a'șĭ desvolta mĕsurile sale de apĕrare și a espune chiar câteva ținuturĭ rusescĭ ghiulelelorŭ, ce le vorŭ puté slobozi din forturile lorŭ cele mai înaintate, atuncĭ și Rusia are unŭ *dreptŭ totŭ așa de neîndoiosŭ* de a îngriji pentru apĕrarea sa și de a'șĭ apĕra cu tóte mĕsurile inviolabilitatea țĕrilorŭ sale și a onórei sale."

Atâtŭ în Viena, câtŭ și în Peșta se interpretéză espunerile fóiei militare rusescĭ așa, că Rusia nu are intențiunĭ curate și că sub cuvêntŭ de apĕrare pregătesce rĕsboiulŭ. Aceeași imputare a facut'o și „Ruski Invalid" din partea Austriacilorŭ.

Care va fi urmarea?

Austro-Ungaria va concentra și ea la rêndulŭ sĕu trupe la granițele ostice punêndu-se astfelŭ în stare de apĕrare. Ni se va oferì dér specacululŭ unei mobilisărĭ de trupe colosale dincóce și dincolo de granița Galiției și tóte acestea „în timpŭ de pace", și cum asigură foile oficióse, fiindŭ relațiunile diplomatice dintre Austria și Rusia încă amicabile.

Cine sĕ mai înțelégă ciudata contraḍicere ce se manifestă în aceste fapte?

In zadarŭ își dă silință pressa austro-ungară de a asigura pe Rușĭ, că monarchia nóstră nu urmăresce nicĭdecum scopurĭ agresive. Cine ar puté crede, că în împrejurările de față Rușii arŭ puté fi stêmpĕrațĭ cu asemenĭ asigurărĭ?

Pericululŭ situațiunei este a se căuta în marea neîncredere ce domnesce de ambele părțĭ. De acea deocamdată suntŭ puține prospecte de-o îmbunătățire a ei.

Se anunță, că este așteptatŭ la Viena și ministrulŭ președinte ungurescŭ și plecarea lui acolo stă în legătură cu cestiunea esecutării decisiunilorŭ canferenței militare. E vorba de a se cere câte-va milióne ca avansŭ dela guverne, fără a se convoca încă delegațiunile.

Lucrurile se complică dér pe ḍi ce merge mai multŭ.

Nouă conferință militară în Viena.

Mercurĭ în 2 (14) Decemvre înainte de amédĭ s'a continuatŭ consultările militare sub președința Maiestății Sale. Afară de feldmareșalulŭ archiducele Albrecht, au luatŭ parte la conferință inspectorulŭ generalŭ alŭ artileriei archiducele Vilhelm, ministrulŭ de rĕsboiu contele Bylandt-Rheidt, șefulŭ statului majorŭ generalŭ feldml. br. Beck și șefii secțiunilorŭ din ministerulŭ de rĕsboiu.

Consultările au duratŭ dela $10^1/_2$ până la $12^1/_2$ óre.

Viena, 14 Decemvre n. 1887.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

După cum ne aducemŭ aminte, în delegațiunea ungară s'au petrecutŭ scene, carĭ au pusŭ pe toțĭ binevoitorii monarchiei în mirare. Membrii însemnațĭ ai delegațiunei ungare au provocatŭ unŭ curentŭ demonstrativŭ contra politicei actualului ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky. Această demonstrațiune inspirată de marea ideiă a „globului maghiarŭ« n'a pretinsŭ mai multŭ séu mai puținŭ, decâtŭ ca contele Kalnoky sĕ conducă politica esternă a monarchiei în sensulŭ așa numitei „misiunĭ maghiare." Acestea n'au rĕmasŭ fără de urmărĭ. Contele Kalnoky a și făcutŭ încercarea de a duce în deplinire dorințele spiritelorŭ agitate ale delegațiunei ungurescĭ, dovadă conflictulŭ amenințătorŭ între monarchia nóstră și Rusia.

Pană aicĭ a mersŭ cu dorințele marilorŭ politicĭ maghiarĭ, acum însĕ sĕ pare că le-a secatŭ apa morii și róta li-s'a împedecatŭ de-o resistență puternică. După cum scimŭ, s'a ținutŭ în ḍilele trecute, în urma gravelorŭ scirĭ despre concentrarea trupelorŭ rusescĭ la granița Galiției, unŭ consiliu militarŭ, sub însușĭ presidiulŭ Maiestăței Sale, la care a participatŭ, pe lângă cei mai înalțĭ demnitarĭ militarĭ, și contele Kalnoky, ministrulŭ de esterne. In discusiunea mĕsurilorŭ, carĭ ar fi de lipsă pentru întimpinarea unui periculŭ, s'au escatŭ diferințe divergente între părerile supremului comandantŭ alŭ armatei archiducele Albrecht și ale contelui Kalnoky. După cum am aflatŭ, părerile Archiducelui Albrecht au învinsŭ, — și nicĭ că se putea altcum, — asupra voinței ministrului de esterne; dreptŭ dovadă ne póte servì întrunirea unei nouĕ conferințe militare, care s'a ținutŭ erĭ la 10 óre a. m., la care contele Kalnoky n'a mai participatŭ. Acum circuléză scirea despre demisiunea contelui Kalnoky.

Din acestea se pare că cercurile mai înalte nu impartŭ părerile și aspirațiunile mai nouĕ ale actualului ministru de esterne, și décă și-a schimbatŭ programa să în favorulŭ aspirațiunilorŭ maghiare, ómenii Curții nu suntŭ aplicațĭ de a sprijinì acéstă schimbare. Cunóscem pré bine caracterulŭ supremului comandant alŭ armatei din trecutŭ, de pe timpulŭ când a fostŭ guvernatorŭ în Budapesta; elŭ e totdeauna firmŭ în părerile sale și nimicŭ nu cedéză.

Ètă decĭ unde a ajunsŭ ministrulŭ de esterne, făcêndu-se tâlmaciulŭ poftelorŭ maghiare. — Orĭ se va întórce la calea vechiă, orĭ se va duce — altă scăpare nu esistă, căcĭ archiducele Albrecht odată cu capulŭ nu sufere nicĭ o oposițiune.

Din tóte acestea vedemŭ, că Maghiarii au primitŭ o bună lecțiune cu visurile lorŭ de unŭ »mare globŭ maghiarŭ", încetulŭ cu încetulŭ vorŭ deveni mai puținŭ idealĭ, și în urmă se vorŭ treḍi la trista realitate. X.

SCIRILE ḌILEI.

In fața criticei situațiunĭ politice de astăḍĭ, »Kolozsvar« ḍice în unulŭ din articulii sĕĭ de fondŭ, că pentru noi, *Ardelenii*, nu este întrebare mai importantă decâtŭ aceea, că óre cu cine va merge *România*, despre ai căreia locuitorĭ ḍice, că suntŭ înrudițĭ, suntŭ aceiașĭ cu maioritatea supușilorŭ maghiarĭ până la Tisa? In privința acestei întrebărĭ, „Kolozsvar" ḍice că e greu și numai a'țĭ închipui, cum ar putea România sĕ fiă, în casulŭ unui rĕsboiu cu Rusia, contra Austro-Ungariei, mai vêrtosŭ în fața alianței germane-austro-maghiare-italiane. — E bătĕtorŭ la ochĭ, că în asemenea cadurĭ diarele ungurescĭ vorbindŭ despre Românĭ nu'i intituléză ca de obiceiŭ cu numele de „Valahĭ", ci le ḍice „Românĭ;" dér și mai bătĕtorŭ la ochĭ e că unele foi ungurescĭ ca „Pesti Napló" tocmai în situațiunea acésta critică caută sĕ câștige amiciția României propunêndŭ ca Românii de aci sĕ se 'nfunde temnițele ungurescĭ!

—y—

In comitatulŭ *Turda-Arieşŭ* s'au încassatŭ în decursulŭ lunei lui Noemvre 82,507 fl. $4^1/_2$ cr. în darea directă, rĕmânêndŭ *restanţă* 288,294 fl. $44^1/_2$ cr. în darea militară s'au incassatŭ în decursulŭ aceleiaşĭ lunĭ 5293 fl. $64^1/_2$ cr., rĕmânêndŭ *restanţă* 32,813 fl. 56 cr. — Şi d-lŭ Tisza speră sĕ aibă escedentŭ în bugetulŭ din 1891, când în 1887 deja nu se mai potŭ plăti dările! Ce stare de miseriă!

—x—

Se scie că guvernulŭ unguresců a pusŭ în *bugetŭ*, de când cu începutulŭ *colonisării Ceangăilorŭ*, care de altmintrelea a făcutŭ straşnicŭ fiasco, o sumă de 20,000 fl. pe anŭ. În bugetulŭ anului viitorŭ s'au preliminatŭ însĕ numai 9000 fl. »Pesti Naplo« spune că se construescŭ 120 case pentru Ceangăi colonisaţĭ, care sĕ fiă gata în Iulie.—Când ar fi ca noi Românii sĕ ne mai aducemŭ colonĭ românĭ din alte ţĕrĭ, câtŭ ar fi dispusŭ guvernulŭ unguresců sĕ pună în bugetŭ pentru acésta, de altmintrelea totŭ din banĭ romănescĭ?

—x—

În urma înăsprirei situaţiunei, *conferinţele militare*, ce au începutŭ în Viena în sĕptĕmâna trecută, se vorŭ continua încă.

—x—

Intr'o şedinţă din ḑilele trecute a dietei unguresci, — şedinţa dela 7 Decemvre — deputatulŭ Thaly ḑise că nicĭ nu se póte asĕmĕna traiulŭ lucrătorului francesŭ cu alŭ celui din Ungaria. *Poporaţiunea din Ungaria de susŭ se nutresce aşa de miserabilŭ*, încâtŭ te cuprinde mila când te gândescĭ. Tótă iérna se nutresce cu cartofĭ, ér când cartofĭ nu se facŭ din destulŭ, flămânḑesce. Pe lângă acésta sărăcia ia dimensiunĭ totŭ mai marĭ în acele ţinuturĭ şi disparițiunea vitelorŭ de trasŭ póte servi ca ilustraţiune. Vorbitorulŭ are informaţiunĭ dela directorulŭ biuroului statisticŭ din Pesta, că în Pittsburg (America) trăescŭ 70,000 până la 80,000 Slovacĭ, carĭ au emigratŭ din Ungaria, dér carĭ aḑĭ se nutrescŭ bine, se îmbracă bine, îşĭ trimitŭ copii la scólă, şi întreţinŭ chiarŭ unŭ ḑiarŭ. Dér pe când în America darea e numai de 5%, în Ungaria amŭ ajunsŭ de nu mai putemŭ ţiné socotéla procentelorŭ. Şi d-lŭ Tisza totŭ mai trage nădejde de escedentŭ în bugetŭ în 1891! Dér şi spânulŭ trage nădejde de barbă.

—x—

D-lŭ *Victorŭ Bariţŭ*, notarŭ cercualŭ în *Buciumĭ*, Munţii apusenĭ, ca întêmpinare la corespondenţa ce ni s'a trimisŭ din Ighiu, publicată în Nr. 239 alŭ „Gazetei," şi în care se ḑice că »fără rusinare a condusŭ unŭ cioportŭ de 30 alegĕtorĭ la actulŭ de alegere în Ighiu, ca sĕ nu rĕmână mai pe josŭ de Juda«, ne comunică că acestea suntŭ nefundate şi étă cum ne spune că stă lucrulŭ: „Nu potŭ nega că, ca notarŭ cercualŭ, mi s'a impusŭ din oficiu a mĕ presenta la actulŭ de alegere pentru constatarea identităţii alegĕtorilorŭ. Am urmatŭ acestei impunerĭ a superiorilorŭ, pentru că şi décă aşŭ fi voitŭ, nu aşĭ fi pututŭ resista; am mersŭ însĕ singurŭ şi singurŭ m'am şi reîntorsŭ. În totŭ decursulŭ agitaţiunilorŭ electorale nu mĭ-am părăsitŭ locuinţa şi cancelaria, şi aşa pe nedreptŭ mi se impută că m'aşŭ fi pusŭ în fruntea „cioportului", pe care eu l'am aflatŭ acolo, adecă în Ighiu, deja adunatŭ.«

—x—

Pe când se făcéu cercetărĭ de comisiunea de anchetă în museulŭ unguresců şi în galeria de tablourĭ din *Pesta*, custodele museului Hampel descoperi lipsa mai multorŭ monede din colecţiune. O monedă de aurŭ se găsi la unŭ giuvaergiu, depusă ca zălogŭ. Presentându-i-se giuvaergiului personalulŭ funcţionarŭ alŭ museului, îşĭ esprimă credinţa că unulŭ din ei, unŭ tênĕrŭ, a zălogitŭ moneda. Procurorulŭ Havas fu însărcinatŭ cu instrucţiunea afacerei.

—x—

Ministrulŭ unguresců de lucrărĭ publice face cunoscutŭ că *pachetele ce se trimitŭ pe poşte de sĕrbătorile Crăciunului* sĕ fiă bine adresate şi nu pe o făşiă de hârtiă, ci chiar pe învĕlitórea pachetului sĕ fiă scrisă adresa completă şi corectă (numele adresatului, loculŭ de locuire, partea oraşului, strada, numĕrulŭ casei). Décă nu se póte scrie pe învĕlitóre, atuncĭ hârtia pe care se scrie adressa sĕ fiă mare şi lipită bine pe învĕlitóre. La vênaturĭ şi obiecte ce nu se împachetéză, adressa sĕ se scrie pe o tăbliţă de lemnŭ orĭ de hârtiă grósă (mucava) care sĕ se lege bine de obiectŭ şi capetele sfórei sĕ fiă sigilate pe tăbliţă. Cărnurile ce s'ar trimite în Pesta suntŭ supuse plăţii de vamă de consumŭ. Pe pachete sĕ se arate anume ce conţine, d. e. epure, şuncă, cârnatŭ etc., ér nu cu espresiunea generală de: vênatŭ, mâncare etc., ca sĕ nu mai fiă nevoiă d'a desface finanţii pachetele. Vênatulŭ se póte preda la postă neîmpachetatŭ numai décă e o bucată întrégă. Pentru pagube provenite din necomplecta adressare orĭ din rea împachetare nu se plătescŭ despăgubirĭ.

—x—

Unŭ elevŭ alŭ scólei teatrale din Pesta, Iosef Csazar, de profesiune morarŭ, în vêrstă de 22 anĭ, a încercatŭ sĕ omóre o fată prostituată tăindu-i gâtulŭ cu unŭ briciu pe când dormea. Fata scăpă de mórte prin presenţa ei de spiritŭ. Atentatorulŭ se află arestatŭ.

Literatură. — »*Romänische Revue* pol.-litt. Monatschrift, Herausgeber Dr. Cornelius Diaconovich in Resicza, Süd-Ungarn. Pränumerationspreis ab 1 Jan. 1888 ganzjährig 10 Gulden. XII. Heft, III. Jahrg. Inhalt: *An die Leser*. — *Ein Pressprozess gegen die „Romänische Revue"*. — *Die ramänische Thronrede*. — *Rundschau*, (Französische Stimmem über die Lage der Romänen in Ungarn, aus „Le Siècle" und „L'Autriche Slave et Roumaine«.—Die politische Einheit Ungarns, aus dem »Sieb. D. Tageblatt". — Zur Kinderkolonisation — Die Staatssprache in der Apotheke — Zur Portofreiheit. — Das Szörényer Mandat und der *dritte Brief des General Doda)*. — *Die Chronik des Huru* und die grosse milit. Expedition in die Mo'dau des ung. Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Comanos fugitivos, ein in der Geschichte Ungarns, so wie in der Geschichte der Nachbarländer verschwiegenes historisches Factum, von Sim Mangiuca. Fortsetzung. — *Petre Ispirescu*. — „Sag an mein Süsses Kindchen«, (Frumósă copiliţă) aus dem Romänischen von V. Alexandri von Dr. Ad. Stern.— Litteratur und Kunst. (Ein neues Buch von Carmen Sylva). — „Ethnologische Mittheilungen aus Ungarn". — »Etudes historiques sur le peuple roumain«, par A. D. Xenopol. — Die Gedichte des Logofăt Costache Conachi. — Musa Română.— Der Acad. Verein Petru Maior. — Metodica scólei „poporale" von Dr. P. Pipoş. — Geschichtliches. — Inserate.

Ungaria faţă cu periculului unui rĕsboiu.

Fóia oposiţională „Pesti Naplo", gândindu se la posibilitatea isbucnirei unui rĕsboiu între Austro-Ungaria şi Rusia, e cuprinsă de serióse îngrijirĭ din causa situaţiunei interne încordate dintre guvernulŭ unguresců şi naţionalităţile nemaghiare asuprite şi se espectoréză în cunoscutulŭ ei limbagiu violentŭ şi nechibzuitŭ cam în modulŭ acesta:

„Décă vine duşmanulŭ, cum stămŭ aicĭ, acasă? Aşa-i că pentru apĕrarea Tronului şi a patriei ne vomŭ înarma toţĭ? Orĭ vorŭ face unii ca pe timpulŭ când a fostŭ ântâia óră la noi Muscalulŭ şi s'au unitŭ cu Paschievici cetele revoluţionare ale lui Hurban, Raiacicĭ şi Axente...? E justificată decĭ întrebarea, că în casŭ de rĕsboiu cu Rusia cum stămŭ cu naţionalităţile aicĭ acasă. Mai întrebămŭ, cum stau naţionalităţile în Austria, fiindŭ că rĕsboiulŭ e o causă comună? Este generalŭ entusiasmulŭ? Putemŭ fi liniştiţĭ?

Dér în Austria nu va fi revoluţiune, fiindŭ că nu póte sĕ fiă. Acolo statulŭ e puternicŭ... Aicĭ în Ungaria însĕ sĕ nu ne facemŭ ilusiunea, că nu mai esistă cestiunea naţionalităţilorŭ. Ba, ḑeu, esistă, numai nu în parlamentŭ.

Abia s'a ivitŭ vestea despre pregătirile de rĕsboiu ale Rusiei, şi »Zastava« a şi datŭ semnalulŭ de alarmă. Acum se va adeveri prevestirea lui Polit: „Ne vomŭ întâlni la Philippi!« Emisarii rusescĭ începŭ a se mişca în Agramŭ, în Neoplanta şi la Belgradŭ. Slovacii panslaviştĭ aştéptă pe Gurco, Messia alŭ lorŭ, care le va aduce la Turoţŭ St. Mărtinŭ libertate rusécă...

De ce sĕ tăgăduimŭ? Vechile partide naţionale există încă şi aştéptă şi ele pe Muscalĭ. Ele suntŭ duşmanii patriei şi amicii duşmanilorŭ uoştri. În casŭ de rĕsboiu trebue sĕ 'i punemŭ la adăpostŭ, ca nu cumva organisaţĭ în bande revoluţionare sĕ se pună în serviciulŭ panslaviştilorŭ. Uşorŭ potŭ sĕ ne compromită patria în timpurĭ critice câţĭ va fanaticĭ plătiţĭ. Primejdia nu e mare, dér perderea morală ne póte fi periculósă.

Şi ce garanţii are statulŭ ungarŭ faţă cu agitatorii naţionalităţilorŭ în casŭ de rĕsboiu cu Rusia? Cine va păzi pe agitatorii de prin părţile locuite de naţionalităţĭ? Cine 'i va ţiné în frêu?.... Guvernulŭ şi partidulŭ lui potŭ sĕ tăgăduiască periculŭ care se nasce de aci, dér acésta nu va opri nicĭ pe Polit, nicĭ pe Hurbanŭ, nicĭ pe Dobrsansky, nicĭ pe Doda... de a face greutăţĭ statului ungarŭ.

Administraţiunea ar fi chemată sĕ vegheze, sĕ pedepséscă şi sĕ înăbuşéscă agitaţiunile naţionalităţilorŭ. Administraţiunea nóstră însĕ e neputinciósă şi mai neputinciósă chiar acolo, unde periculŭ e mai mare. Pacea internă a Ungariei în casŭ de rĕsboiu e încredinţată comitatelorŭ Năsĕudŭ, Arva, Severinŭ şi Pojega! Acésta, fiindŭ că în 20 de anĭ de pace n'amŭ voitŭ sĕ organisămŭ statulŭ, nu i-amŭ datŭ Ungariei o administraţiune europénă.

Amŭ avutŭ timpŭ sĕ facemŭ acésta, dér lucru firescŭ, că acum într'unŭ momentŭ nu o putemŭ face. Şi décă vomŭ avé rĕsboiu, pentru menţinerea ordinei interne şi pentru apĕrarea nóstră nu ne rĕmâne altceva de făcutŭ, decâtŭ sĕ luămŭ mĕsurĭ esceptionale. Er décă vomŭ scăpa de rĕsboiu în 1888, atuncĭ sĕ profitămŭ de pace şi sĕ introducemŭ încă la primăvéră administraţiunea de statŭ centralisată. Mai bine mai curêndŭ decâtŭ mai târḑiu".

Adressa Scupcinei sêrbesci.

„Pol. Korr." publică cuprinsulŭ adressei Scupcinei sêrbescĭ la mesagiulŭ tronului.

Adressa îşĭ esprimă convingerea, că amiciţia tuturorŭ puterilorŭ pentru Serbia e de mare valóre şi se de-

---

FOILETONŬ.

Drumont despre Românĭ.

(Fine).

Şi repetămŭ că nu era vorbă de admiterea unui numĕrŭ determinatŭ de Jidovĭ, ci de toţĭ Jidovii, cărora li-arŭ plăcé a se aşeḑa în acéstă ţéră în detrimentulŭ proprietarilorŭ pămêntului. După doctrina lui Waddington, fie-care Jidovŭ era cetăţénŭ românŭ.

Unŭ vechiu revoluţionarŭ, unŭ omŭ, carele în timpulŭ exiliului sĕu în Francia fusese amiculŭ tuturorŭ republicanilorŭ, Brătianu, a ḑisŭ în camera representanţilorŭ aceste cuvinte pĕtrunḑĕtóre:

»Domnilorŭ, în viéţa mea politică am trecutŭ prin multe vicisitudinĭ şi prin multe nefericirĭ, dér nicăirĭ şi nicĭ-odată nu m'am simţitŭ atâtŭ de nefericitŭ, ca în Berlinŭ«.

Totŭ atuncĭ însĕ jidovimea exulta de bucuriă şi Crémieux, într'o şedinţă a *Alianţei israelite*, esclamă într'unŭ tonŭ ditirambicŭ: „Credinţa mea e mare în faţa situaţiunei nóstre, astăḑĭ atâtŭ de frumóse! Ah! lăsaţi-mĕ sĕ atribuescŭ acéstă ţinutei atâtŭ de nobile, atâtŭ de legale şi de curate observată la Berlinŭ de ministrulŭ nostru alŭ afacerilorŭ străine, de *Waddington* alŭ nostru". (Mai multe salve de aplause urméză acestei dechiaraţiuni).

Cuvêntulŭ *nostru* pare a indica, că Waddington e de origine jidovŭ, décă cumva n'a voitŭ sĕ ḑică Crémieux, că ministrulŭ afacerilorŭ străine e alŭ lorŭ, fiind-că l'au plătitŭ.

Jidovŭ orĭ plătitŭ sĕ servéscă causa Jidovilorŭ, Waddington în totŭ casulŭ n'a cruţatŭ nimica ca sĕ 'şĭ apere rassa, séu ca sĕ'i câştige argintĭ. Elŭ îşĭ întinse mâna în causa tractatului de Berlinŭ, care era nenorocirea României, cu unŭ nesaţŭ de totŭ jidovescŭ. Francia, generósa Francia, graţiă lui, a jucatŭ rolulŭ nenobilŭ alŭ unui gendarmŭ legândŭ mânile unei naţiunĭ micĭ, pentru ca sĕ ajute pe Jidovŭ a turna vitriolŭ pe gâtulŭ muribundului.

Brătianu, cu energia, cu speranţa totdéuna viiă a patriotului adevĕratŭ, întreprinde o călĕtoriă prin Europa, întocmai ca şi Thiers, care a mersŭ sĕ se róge pentru Francia învinsă.

Austria, Rusia şi Turcia recunoscură independinţa României. În Anglia şi în Italia, Brătianu a datŭ pretutindenea de miniştri vênduţĭ Jidovilorŭ şi de resistinţe neîndurate. Consciinţele însĕ s'au revoltatŭ la faptele, ce le enara dênsulŭ şi'i rĕspundeau: „Puterile semnatare ale tractatului de Berlinŭ suntŭ solidare. Sĕ se declare Francia gata de a recunósce independinţa României fără sĕ céră împlinirea imediată a clausulei leonine relativă la Jidovĭ, şi noi vomŭ face asemenea.«

Waddington resista şi rĕspundea mereu: „Décă nu acordaţĭ drepturĭ de cetăţenĭ Jidovilorŭ, ce ţinŭ case cu fete, birturĭ cu rachiu inveninatŭ, comptoare de usurierĭ, Francia nu acrediteză ministru în România."

Îndeşertŭ i se ḑicea: „Dér încâtŭ póte interesa Francia cestiunea acésta, carea e o cestiune de totŭ internă? Libertatea culturilorŭ nu e în causă, de vreme ce despre România este constatatŭ, că dóră în tótă lumea aicĭ se practică mai bine toleranţa."

Waddington nu se dedea îndĕrĕtŭ câtŭ e negru sub unghiă, şi stânga, carea era mai tótă amestecată în speculaţiunĭ finanţiare şi astfelŭ trăia din bacşişurĭ jidovescĭ, naturalŭ că află de admirabilă ţinuta acésta.

Unŭ altŭ trămisŭ alŭ României, d-lŭ Catargiu, n'a fostŭ nicĭ elŭ mai norocosŭ. Écă, după ḑiarele israelite, textulŭ rĕspunsului cinicŭ ce i l'a datŭ Gambetta: „Angajezŭ guvernulŭ D-vóstrĕ ca sĕ execute condiţiunea; Francia nu va recunósce independinţa ţĕrii D-Vóstră, înainte de a fi recunoscutŭ D-Vóstră drepturile civile pentru toţĭ Jidovii fără deosebire D. Crémieux se ţine de asta. D. Waddington a luatŭ în congresulŭ din Berlinŭ iniţiativa cestiunei; e vorbă de reputaţiunea Franciei de a nu o lăsa sĕ fiă eludată. Eu mĭ-am datŭ lui Crémieux parola că-lŭ voi sprijini; aşadéră încă odată eu nu potŭ, decâtŭ a vĕ angagea sĕ vĕ împliniţĭ fără întârḑiere angagiamentele."

Repetămŭ, că nicĭdecâtŭ nu era vorbă de cestiunea libertăţii religióse.

D. Ernest Desjardins mai scrie cu privire la asta în broşura sa: *Les fuifs en Moldavie:*

»Afirmŭ, că motivulŭ religiosŭ n'are nimicŭ de a face cu mĕsurile luate de guvernŭ, nicĭ cu ostilităţile

clară gata a sprijini pe guvernŭ în nisuințele lui de a susține și întări aceste raporturĭ în spiritŭ de stimă și amiciția reciprocă. Ea își esprimă mare satisfacțiune, că acéstă stare de lucrurĭ face cu putință d'a consacra nedivisată atențiune multiplelorŭ probleme ale vieții interne a statului, care pretinde unŭ șirŭ de reforme pe tóte terenele administrațiunei. Accentuéză necesitatea unei revisuirĭ a constituțiunei și esprimă mulțămită pentru pașii făcuțĭ în acéstă direcțiune. Se declară gata a resolva proiectele guvernului în concordiă cu guvernulŭ, a regula finanțele, a ridica puterea de producțiune a poporului, a realisa juncțiunile căilorŭ ferate, a încheia tractate comerciale folositóre. Promite cea mai seriósă grije pentru puterea armată a țĕrii și pentru promovarea culturei generale. Accentuéză în fine urgența concordiei patriotice și dă espresiune celei mai adâncĭ supunerĭ pentru regele și casa sa.

Rĕspunsulŭ senatului românŭ la mesagiulŭ tronului.

Cetimŭ în „Monitorulŭ oficialŭ" din Bucurescĭ:

In aceeașĭ ḑi, Marțĭ, la orele 12, M. S. Regele a primitŭ cu aceeașĭ solemnitate, în presința d-lorŭ miniștri, biuroulŭ și comisiunea adunărei deputațilorŭ, însărcinată a presinta Maiestății Sale adresa de rĕspunsŭ la Mesagiulŭ Tronului. D. generalŭ *D. Lecca*, președintele adunărei, dete cetire următórei adrese:

Sire! Representanții poporului românŭ suntŭ fericițĭ că deschiderea ultimei sesiunĭ din acéstă legislatură le procură o nouă ocasiă de a exprima Maiestății Vóstre în numele țĕrei sentimentele de iubire și adâncŭ devotamentŭ.

Regimulŭ monarchicŭ constituționalŭ, luatŭ ca fundamentŭ pentru reorganisarea statului românŭ, garantéză tuturor cetățenilor și tuturor intereselor vitale ale națiunei participarea regulată și pacĭnică la conducerea afacerilor publice. Reforma de curĕnd întrodusă în dispozițiile constituțio nale, lărgind cercul alegĕtorilor direcțĭ și garantândŭ secretulŭ votului, a asiguratŭ și mai multŭ desvoltarea normală și liniștită a statului românŭ, înplântândŭ mai adâncŭ în tóte păturile societățeĭ increderea în instituțiunile țĕrei, în puterea și viitorulŭ regatului românŭ.

Orĭ-ce încercărĭ temerare, carĭ arŭ căuta satisfacerea unorŭ ambițiunĭ nesocotite în afară de marginile constituținnei statului românŭ, ar fi aḑĭ cu neputință; de se vorŭ sfărîma de spiritulŭ de ordine și stabilitate care însuflețesce pe întregŭ poporulŭ românŭ.

Dinastia națională, care își are isvorulŭ în memorabilele voturĭ ale adunărilorŭ din 1857, este cheia de boltă pe care se sprijină întréga clădire de reorganisare modernă a statului românŭ, este principiulŭ de stabilitate alŭ existenței nóstre naționale și independinte între popórele din Orientulŭ Europei.

Națiunea română, pĕtrunsă de acestŭ adevĕrŭ, este aḑĭ mai multŭ de câtŭ orĭ când apĕrătorulŭ credinciosŭ și hotărîtŭ alŭ acestui mare principiu.

Sire! Adunarea națională a ascultatŭ cu mulțumire asigurarea Maiestății Vóstre despre continuarea bunelorŭ nóstre relații cu tóte puterile.

Țéra are nevoiă de liniște pentru a putea înainta pe pașĭ sigurĭ pe calea progresului. Statulŭ românŭ este și trebue sĕ rĕmână unŭ elementŭ de ordine în mijlocul popórelorŭ din Orientŭ, gata a'șĭ apĕra, orĭ când ar fi amenințată, esistența sa națională.

Tractatulŭ de comerciu semnatŭ cu imperiulŭ otomanŭ dă unŭ nou sprijinŭ desvoltărei bogăției nóstre, asigurândŭ o nouă cale comerciului românŭ.

Representanții țĕrei vor primi bucurosŭ scirea despre încheierea orĭ cărui altŭ tractatŭ de comerciu, care sĕ garanteze mersulŭ regulatŭ alŭ desvoltărei nóstre economice, păstrând cu stafornicĭă principiele de protecțiune rațională a producțiunilorŭ țĕrei, — principii de carĭ a fostŭ inspiratŭ guvernulŭ Maiestății Vóstre în tóte convențiunile încheiate până acum.

Totŭ astfelŭ și convențiunea încheiată de fluvernul Maiestății Vóstre cu guvernulŭ austro-ungarŭ pentru regularea liniei de fruntarie dintre amêndouĕ țĕrile, contribuindŭ la întărirea raporturilorŭ de bună vecinătate cu unulŭ dintre statele ce ne înconjură, va forma obiectulŭ imediatei nóstre preocupărĭ.

Sire! Țéra află cu o viuă satisfacere asigurările ce i-le da Maiestatea Vóstră despre puternica desvoltare a armatei, dovedită din nou prin concentrările din tómna acésta. Solicitudinea Maiestății Vóstre unită cu sacrificiele ce țéra va continua de a și-le impune pentru crescerea mijlócelorŭ de apĕrare și întărire a Statului românŭ, ne vorŭ pune de sigurŭ în stare sĕ ne putemŭ face datoria cu onóre, când existența réu siguranța României ar fi amenințate.

Sire! O bună gospodăriă sporesce avuția națională. Cumpĕnirea cheltuelilorŭ în marginele veniturilorŭ de carĭ póte dispune țéra, crearea de veniturĭ în marginea puterilorŭ productive ale țĕrei și numai în mĕsura trebuințelorŭ reale ale Statului, întrebuințarea banului publicŭ în lucrărĭ de utilitate publică, crearea de împrumuturĭ numai în scopulŭ de a realisa prin ele lucrărĭ prodúcĕtóre, precum suntŭ căile ferate, șosele, magazine de intrepositŭ, ca cele proiectate pentru Bucurescĭ și Iașĭ, crearea institutelorŭ de creditŭ pentru a veni în ajutorulŭ comerciului și industriei naționale, — suntŭ totŭ atâtea idei sănătóse, după carĭ s'a povĕțuitŭ guvernulŭ Maiestății vóstre, ajutoratŭ de camerele legiuitóre, pentru a aduce țéra la starea de prosperitate materială crescêndă în care se găsesce.

Buna administrare a financelorŭ a trebuitŭ sĕ contribue la menținerea creditului de care se bucură astăḑĭ România.

In instrucția publică, precum și în ordinea judecătorésca Camera legiuitóre a datŭ concursulŭ sĕu guvernului Maiestății Vóstre pentru a introduce treptatŭ îmbunătățirile de care se simțea nevoe mai imperiósă. Ea va continua în limitele timpului ce'i mai rĕmâne din acéstă legislatură a se ocupa și de proiectele de reforme presentate de guvernulŭ Maiestății Vóstre.

Sire! Mĕsurile economice înțelepte, cuprinse în legea pentru încuragiarea industriei naționale, vorŭ puté produce róde și mai marĭ când vorŭ fi complectate prin instituirea unui creditŭ industrialŭ. Camera legiuitóre doresce sĕ vĕdă câtŭ mai curĕndŭ înființarea acestui institutŭ de creditŭ.

O cestiune care merită asemenea sĕ fiă obiectulŭ preocupărei tuturorŭ, este starea populațiunei rurale. Ridicarea nivelului intelectualŭ alŭ muncitorului, îmbunĕtățirea muncei, crearea instituțiunilorŭ carĭ sĕ-i pună mai cu înlesnire la îndemână mijlócele de muncă, trebuescŭ sĕ fiă ținta preocupărilorŭ generale în acéstă țéră. Ele vorŭ contribui a ridica starea morală și materială a sĕtenului.

Țéra scie că Maiestatea Vóstră s'a îngrijitŭ totdéuna de buna stare a populațiunei.

Camera legiuitóre vede cu bucuriă creditele agricole începĕndŭ sĕ dea ródele așteptate; ambulanțele rurale începĕndŭ sĕ deprindă pe sĕtenŭ a avea încredere în ajutórele sciinței medicale. In acéstă din urmă privință, guvernulŭ Maiestății Vóstre va găsi în noi unŭ sprijinŭ puternicŭ pentru înmulțirea spitalelorŭ rurale, carĭ singurele potŭ contribui într'unŭ modŭ realŭ la îmbunĕtățirea stării sanitare a populațiunei rurale.

Scóla și biserica din satŭ merită o deosebită îngrijire. Guvernulŭ Meiestății Vóstre va găsi camera gata de a face tóte sacrificiele pentru a ridica aceste instituții de cultură la înălțimea la care trebue sĕ ajungă.

Sire! Adunarea deputațiorŭ va continua și în acéstă sesiune sĕ'șĭ facă datoria dândŭ concursulŭ luminilorŭ sale guvernului Maiestății Vóstre, pentru ca în unire, prin muncă și stăruință, sĕ putemŭ, pe fiă-care anŭ, întări totŭ mai multŭ edificiulŭ statului românŭ.

Sire! Din tóte unghiurile țĕrei poporulŭ românŭ privesce cu iubire și încredere la Auguștii conducĕtorĭ ai destinelorŭ sale. Elŭ scie că sub puternica impulsiune a Maiestățilorŭ Vóstre statulŭ românŭ a putută ajunge în starea de prosperitate actuală; scie că numai rĕmânêndŭ strînsŭ unițĭ împrejurulŭ tronului vomŭ putea păsi cu siguranță pe calea desvoltărei și întărirei naționale.

Sĕ trăițĭ Maiestate! Sĕ trăiască M. S. Regina! Sĕ trăiască Dinastia!

Regele a rĕspunsŭ:

Domnule președinte! Domnilorŭ deputațĭ! Cuvintele d-vóstre căldurose pentru tronŭ și pentru țéră M'au mișcatŭ adâncŭ.

Reamintițĭ memorabilele acte ale Adunărilorŭ mume din 1857, carĭ suntŭ temelia puternică pe care s'a rădicatŭ edificiulŭ statului românŭ.

In adevĕrŭ, înțelepciunea și tactulŭ poporului au datŭ acelorŭ dorințĭ, rostite cu atâta tărie și convingere, o ființă. Păstrândŭ neatinsŭ acestŭ depositŭ sacru, națiunea a pășitŭ înainte, desvoltândŭ libertățile nóstre constituționale și intemeindŭ pe dênsele Monarchia. Astfelŭ statulŭ românŭ a putută realisa în scurtŭ timpŭ progrese însemnate și a insufla tuturorŭ încredere și respectŭ. Totŭ astfelŭ pășindŭ înainte viitorulŭ nostru va fi asiguratŭ.

Vĕ mulțămescŭ de reînoirea încredințărei devotamentului ce avețĭ pentru Regina și pentru Mine, și fițĭ sigurĭ că în împlinirea datoriei voiu fi în capulŭ tuturorŭ.

Sciri polițienescĭ. Mercurĭ séră au fostŭ arestațĭ de unŭ organŭ polițienescŭ ḑilerii Neculae Sasu și Neculae Funarŭ din Agârbicĭ, fiindŭ că aveau intențiunea d'a trece în România folosindu-se de pașapórte false, date pe numele lui Moldovanŭ Ionŭ din Șeica mică și Moldovanŭ Ilie din Agârbicĭ. Făptuitorii au fostŭ predațĭ judecătoriei cercuale.

Convocare. Adunarea generală ordinară a despărțĕmântului XVIII alŭ »Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ« se va ține pe anulŭ curentŭ în *Ludoșiu*, Marțĭ în 27 a lunei curente, Decemvre st. n. a. m. la 11 óre, la care adunare prin acésta suntŭ învitațĭ cu deplină stimă toțĭ P. T. domnii membri ai »Associațiunei" despre teritoriulŭ despărțĕmêntului nostru, precum și toțĭ aceia, carĭ se interesézâ de literatura națională și cultura poporului românŭ.

Turda, 15 Decemvre st. n. 1887.

Comitetulŭ despărțĕmêntului alŭ XVIII.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 17 Decemvre. — **Situațiunea e, nu-i vorbă, mai pacĭnică, cu tóte astea mĕsurile de precauțiune se continuă.**

BERLIN, 17 Decemvre. — **Reichstagulŭ a trimisŭ proiectulŭ militarŭ la comisiune.**

PARIS, 17 Decemvre. — **Camera a tractatŭ cestiunea furagiului militarŭ. In locŭ de 11 milióne, cerute de guvernŭ, a încuviințatŭ numai unŭ creditŭ de 4 milióne. Sesiunea s'a închisŭ aḑĭ.**

DIVERSE.

O prețiósă achisițiune. — »British Museum« din Londra a făcutŭ o achisițiune din cele mai prețióse. I s'a dăruitŭ tronulŭ reginei Hatafu, (XVIII dinastie), care a domnitŭ în Egiptŭ pe la 1600 înainte de era creștină. După spusele archeologilorŭ, acestŭ tronŭ e cea mai veche lucrare în abanosŭ, ce se cunósce până acum.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu.

---

poporului față de Jidovĭ. Tepiditatea Grecilorŭ ortodoxĭ față de cultulŭ lorŭ propriu și indiferența preoțiloră sacularisațĭ de stată facŭ imposibilŭ și celŭ mai micŭ suspicin de persecuțiune religiósă. Ceea ce urăscŭ eĭ, e unŭ poporŭ străinŭ într'o țéră, a cărei viață o sugŭ formândŭ statŭ în statŭ, ca și protestanții în Francia înainte de edictele lui Richileu.

Noi avemŭ însĕ unŭ documentŭ și mai importantŭ, acela alŭ d-lui Ad. Franck, care se bucură în lumea israelită de o stimă meritată.

In rĕspunsulŭ sĕu, ce lŭ adreséză d-lui Xavier Roux care l'a fostŭ întrebatŭ, că după dênsulŭ, carĭ suntŭ căusele agitațiunei anti-semitice, ce merge crescĕndŭ în Europa, profesorulŭ declară colegului sĕu din Francia, că în România și în Rusia *convingerile religióse suntŭ absolutŭ străine de mĕsurile luate contra* Jidovilorŭ.*)

Savantulŭ autorŭ alŭ *Kabbalei* ar fi decĭ forte amabilŭ când ni-arŭ spune, că în numele cărui principiu intervenimŭ noi în afacerile interne ale unui poporŭ, care n'are decâtŭ nefericirea, că e prea slabŭ pentru ca sĕ ne spună, că sĕ nu ne băgămŭ nasulŭ unde nu ne ferbe óla.

România totușĭ scăpă de jumĕtate de periculŭ.

Unŭ deputatŭ republicanŭ avù curagiulŭ de a tracta cestiunea acésta, pre care tótă lumea o încunjura cu cea mai mare grije

*) Annales dela philosophie chrétienne, Octobre 1881.

Étă că suntŭ optsprĕḑece lunĭ, ḑice d. Louis Legrand în ședința din 15 Decemvre 1879, de când tractatulŭ de Berlinŭ a proclamatŭ independentă România. Austria, Rusia, Turcia, cele trei puterĭ mai interesate de observarea tractatului de Berlinŭ, au recunoscut independința acestei micĭ naționalitățĭ. Italia de curĕnd imită acestŭ esemplu. Eu cerŭ sĕ facă și Francia asemenea și sĕ lege cu România relațiunĭ diplomatice regulate.

Waddington s'a păḑitŭ sĕ spună adevĕrulŭ și sĕ esplice motivele, carĭ l'au îndemnatŭ la acțiune; elŭ se temea de publicarea unorŭ documente, care nu i-ar fi făcutŭ onóre, și se bălăbănia cu naturalisarea după capŭ și după categorii determinate *(par têta et par catégories déterminées)* care nu lŭ privea de locŭ, și în care guvernulŭ francesŭ n'avea nicĭ cea mai mică rațiune de a se amesteca.

De frică de a fi demascatŭ așadé-ă a cedatŭ în fine și elŭ. Dér și Jidovii simțiau, că Românii erau pe la sfîrșitulŭ răbdării; ei sciau, că se pregătescŭ nisce scene pre lângă carĭ esecuțiunile din Bulgaria și din Rusia n'arŭ fi fostŭ, decâtŭ »verḑeturĭ și pastorale«, ca sĕ ne esprimămŭ cu cuvintele lui Retz, citate adeseorĭ de Maxime du Camp.

S'a făcutŭ partidă de a trămite ca membru francesŭ în comisiunea esmisă pentru cestiunea Dunării, unŭ funcționarŭ a cărui origine semitică nu mĕ surprindea și care în totŭ casulŭ a representatŭ jidovimea francesă în regiunea acésta.

S'a alesŭ unulŭ cu numele Barrère, odinióră condamnatŭ de comună, mai târḑiu gombetistŭ. Decă l'amŭ judeca după graba, cu care a fugitŭ în timpulŭ comunei, îndată ce s'a început bătaia pe strade, eu credŭ, că în casulŭ unui tălălău mare coreligionarii lui de acolo n'arŭ fi putută conta pe elŭ. Dealtmintrelea jidovimea recunoscĕtóre l'a ajutatŭ de atuncĭ sĕ trécă în Egiptŭ, unde ne vomŭ mai întâlni cu dumnialui.*)

*

Autorulŭ a căpĕtatŭ numeróse felicitărĭ din Austro-Ungaria, România și Rusia, pentru acéstă importantă lucrare.

Eu am pusŭ sub ochii publicului românŭ aceste împărtășirĭ, a) ca sĕ vĕdă câtŭ de simpaticŭ scrie unŭ autorŭ francesŭ despre Români în genere, și b) sĕ vĕdă cei interesațĭ cu ce greutățĭ a avutŭ sĕ se lupte statulŭ românŭ în congresulŭ de Berlinŭ din causa cestiunei emancipării Jidovilorŭ, pe care nu voia sĕ o dea, dér pe care o pretindea *Waddington* în numele unui liberalismŭ falsŭ.

A. O. Paulŭ.

*) Jidovii cu tóte astea n'au renunțatŭ la România și întrebuințéză tóte mijlócele ca sĕ reușéscă. In 1885 guvernulŭ francesŭ a lovitŭ cu o vamă de cincĭ-ḑecĭ la sută tóte productele României, carea n'are altŭ păcatŭ, decâtŭ că nu-i suntŭ dragĭ usurarii de Jidovĭ; unŭ adevĕratŭ blocus comerciatŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 16 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	98 05	Bonurĭ croato-slavone . .	105.75
Rentă de hărtiă 5% . .	83.20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	93 75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	——	Renta de hărtiă austriacă	79.10
		Renta de arg. austr. . .	81.60
		Renta de aurŭ austr. . .	110 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25	Losurile din 1860 . . .	133.25
		Acțiunile băncei austro-ungare	875 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	279.50
Bonurĭ rurale ungare . .	104.—	Act. băncei de creditŭ austr.	274.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103.50	Napoleon-d'orĭ	10.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 25	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.90
Bonurĭ rurale transilvane	103 50	Londra 10 Livres sterlinge	126 30

Bursa de Bucuresci.

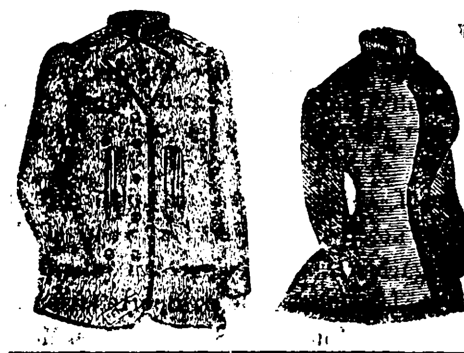
Cota oficială dela 30 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	93½	94½
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» " " (5%) .	91¾	92¼
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	87½	88½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 17 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.02
Lire turcescĭ	»	11.24	»	11.26
Imperialĭ	»	10.24	»	10.26
Galbenĭ	»	5.87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	»	101.—	»	102.—
" » " 5% .	"	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ . . .	»	6½—8% pe anŭ.		

Roc de érnă de Loden,

I. cualitate numai

fl. 5.

II. cualitate fl. 6.50.

Celŭ mai bunŭ, celŭ mai eftinŭ si celŭ mai durabilŭ Rocŭ de érnă de Loden bunŭ din Stiria, în colorile surŭ și cafeniu și în tóte mărimele. — Ca mĕsură, grosimea la peptŭ.

Jachete de dame, elegante și călduróse, în tóte colorile dorite, împletite, portŭ fórte plăcutŭ, numai **fl. 1.80.**

Costume gata bărbătescĭ, pantalonĭ, rocŭ și giletcă lucrate din stofe bune și durabile de Brünn și Reichenberg, pentru tómnă și érnă. căldurosŭ căptușite, în tóte colorile dorite și în tóte mărimile, **întregulŭ costumŭ costă** Numai **fl. 6.50.** **numai fl. 6.50, II. cualit. fl. 8.50, III. soiulŭ celŭ mai fin fl. 10.50.** — Ca mĕsură ajunge grosimea la peptŭ.

Mantale de plóie de cauciucŭ cu glugă dimpreună, de Cauciucŭ-Sheeting impermeabilŭ, vulcanisatŭ, în formă elegantă de paltonŭ lungŭ, in timpŭ frumosŭ se póte întrebuința pe dosŭ ca **Pardesin.** — Ca mĕsură ajunge înălțimea staturei **fl. 6.45.**

Invĕlitori de masă și de patŭ, de ripsŭ finŭ, lucrate cu desenurĭ multicolore, la tóte 4 colțurile cu ciucure de plușŭ. **fl. 1.65.**

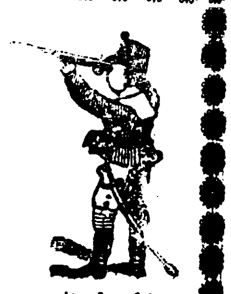
Păturĭ pentru călĕtoriă și pentru cai, gróse ca scândura, călduróse, durabile și marĭ, cu bordure colorate, bucata fl. 1.75, cele mai fine fl. 2.75. **fl. 1.75.**

Șalurĭ, elegante, călduróse, durabile, 7/4 marĭ. lucrate în colorĭ fine orientale, cu ciucurei de seniliă, fabulosŭ de ieftine, bucata numai fl. 1. **fl. 1.**

Singura espediare cu rambursă, séu cu plată anticipativă, *sub garanțiă* prin: **Fekete's Fabriks-Lager fe tiger Kleider „zur ung. Krone,“ Wien, V. Wehrgasse Nr. 13/59.**

Copii bucurați-vĕ!

Esposiția de jucării pentru Crăciunŭ

Viena, II. Blumauergasse 23,

aduce și intr'acestŭ anŭ totŭ ce este mai nou, elegantŭ și mai eftinŭ, și spre a ținea contŭ de împrejurările de față a arangiatŭ cu celŭ mai bunŭ gustŭ grupe de jucărei, potrivite atâtŭ pentru băețĭ, câtŭ și pentru fete cu prețurĭ ne mai pomenite de eftine.

Grupa pentru fete dela 2—5 anĭ.

1 Bucătăriă montană și cu mașină.
1 Păpușă drăgălașe cu părŭ și ochĭ de sticlă.
1 Servisŭ de porțelanŭ pomposŭ.
1 Garnitură completă de mobile de Viena.
1 Teatru cu musică, figurĭ și decorații.
1 Animalŭ cu mechanismŭ.
1 Garnitură pentru bucătăriă completă.
1 Coșulețŭ argintatŭ pentru tachâmurĭ.
2 per. tachâmurĭ cu lingură mare, carĭ nu sĕ inegresce nicĭ odată
1 Ferŭ de călcatŭ masivŭ cu limba.
1 Piuliță cu piselogŭ.
1 Móră de cafea, miniaturŭ de întrebuințatŭ.
1 Carte cu ilustrațiunĭ fórte fine.
1 Cassă de păstrare cu lăcatŭ bunŭ și tablou frumosŭ.
1 Pachetŭ cu pĕrŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumósă podóbă pentru pomŭ de Crăciunŭ
25 mașinĭ pentru lumînările dela pomŭ.
25 lumînărĭ pentru iluminarea pomului, sortate în colorile cele mai frumóse.

Tóte aci numitele 65 obiecte inclusivŭ pachetarea **numai 2 fl. 90 cr. v. a.**

Grupa pentru băeții dela 2—5 anĭ.

1 Carŭ de transp. bere cu cai și 6 butoiașe.
1 Calŭ cu légănŭ pomposŭ.
1 Teatru cu musică, figurĭ și decorații.
1 Ciacău de infanteristŭ.
1 Sabie cu încingĕtóre.
1 Pușcă, sistemŭ nou.
1 Cartușieră de pele cu insignii.
1 Tobă cu bețișóre.
1 Harmonica-oțĕlŭ de cântatŭ piese frumóse.
1 c. r. infanteriă în montură de paradă.
1 Acrobatŭ, care mișcă mânile piciórele și gura.
1 Carte cu ilustrațiunĭ, finŭ esecutate.
1 Casetă de economiă cu lăcatŭ bunŭ și tablou frumosŭ.
1 Miculŭ architectŭ cu modelurĭ.
1 Animalŭ cu mechanismŭ.
1 Pachetŭ pĕrŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumósă podóbă pentru pomŭ de Crăciunŭ.
25 Mașinĭ pentru lumînărĭ la pomŭ.
25 lumînărĭ pentru iluminarea pomului sortate în colorile cele mai frumóse.

Tóte aci numitele 66 obiecte inclusivŭ pachetarea **numai 2 fl. 90 cr. v. a.**

Grupa pentru fete dela 5—10 anĭ.

1 Salonŭ pomposŭ, cu tapete și oglindă aurită.
1 Garnitură mobile de salonŭ.
1 Citeră cu cheie, spre a învĕță singurŭ.
1 Patŭ din lemnŭ de nucŭ, pomposŭ și durabilŭ.
1 Păpușă cu pĕrŭ și ochii de sticlă.
1 Credență fórte frumósă cu ușĭ de geamŭ.
1 Masă de Lavoir cu servisŭ de porțelanŭ.
»Spălătorésa cea mică« constândŭ:
1 Albiă de spălatŭ, masivă de întrebuințatŭ.
1 Mangalŭ miniatur, de întrebuințatŭ.
1 Sulŭ pentru storsulŭ rufelorŭ.
1 Servisŭ completŭ de porțelanŭ pentru cafea, séu ceaiu cu desinŭ finŭ pentru 6 persóne inclusivŭ tachîmŭ.
1 jocŭ nou interesantŭ de societate.
1 pachetŭ pĕrŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumósă podóbă pentru pomŭ de Crăciunŭ.
25 mașinĭ pentru lumînările dela pomŭ.
25 lumînărĭ pentru iluminatulŭ pomului, sortate în celorile cele mai frumóse.

Tóte aci numitele 63 obiecte, inclusivŭ pachetarea **numai 4 fl. 90 cr. v. a.**

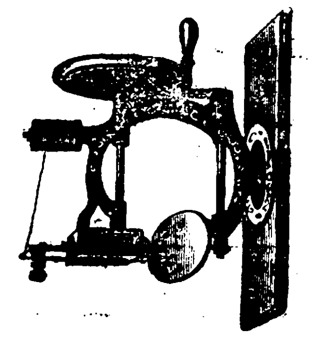
Grupa pentru băeții dela 5—10 anĭ.

1 Locŭ de dare la semnŭ.
1 Pușcă de datŭ la semnŭ și cu capse.
1 Caleidoscopŭ, mare minune optică.
1 Garnitură de scrisŭ, constă din 1 etagerŭ pentru condeie, 1 craionŭ, 1 cuțitașŭ pentru radatŭ.
1 Panoramă, călĕtoria împrejurulŭ lumei.
1 Dulapŭ americ. cu unelte, 8 bucățĭ.
1 Pictorŭ à la minutŭ cu modele.
1 Jocŭ de pacientă în 6 tablourĭ.
1 Citeră cu cheie spre a învĕța singurŭ.
1 Architectŭ practicŭ cu planŭ de construcțiune.
1 Jocŭ de popice mare, completŭ.
1 Jocŭ nou, interesantŭ de societate.
1 pachetŭ pĕrŭ de zînă, aurŭ séu argintŭ, cea mai frumósă podóbă pentru pomŭ de Crăciunŭ.
25 Mașinĭ pentru lumînările dela pomŭ.
25 lumînărĭ pentru iluminatulŭ pomului, sortate în colorile cele mai frumóse.

Tóte aci numitele 63 obiecte, inclusivŭ pachetarea **numai 4 fl. 90 cr. v. a.**

Adresa: **L. KON'S** Spielwaaren-Weihnachts--Austellung, **WIEN II.,** Blumauergasse 23.
Trimiterea cu rambursă séu cu banĭ gata.

O nouă invențiune

care a produsŭ cu totŭ dreptulŭ atâta admirațiune, este de ingeniosulŭ mehanicŭ-artistŭ englesŭ D-nulŭ Märston construată și pentru ori-ce stofă aplicabilă

Mașină de cusutŭ universală.

Acésta face la ori ce lucru de cusutŭ servițiile cele mai escelente.

Costă completŭ **fl. 5.50.**

- **Cóse fără deosebire tóte stofele.**
- **Este durabilă din oțelŭ și ferŭ.**
- **Este simplă și ușorŭ de mânuatŭ.**
- **Se furniséză în stare perfectă de lucru.**
- **N'are aprópe niciodată lipsă de reparațiă**

Mașina posede o întocmire, ca la cusutŭ sĕ nu se rupă aculŭ așa ușorŭ și este în totă privința fórte practică. Fiă-care cumpere-și imediatŭ acéstă admirabilă mașină de cusutŭ universală fără prejudițiu, căci eu înapoiezŭ îndată fiă-căruia banii, décă mașina nu funcționéză.

Comandele se efectuescŭ cu rambursă postală și suntŭ a se adresa singurŭ numai la: Feketes

Fabriks-Depot neuer Erfindungen,
Wien, Margarethen, Wehrgasse Nr. 13/59. 1—6

„EQUITABLE,“

Societate de asigurare pe viéță în New-York (fondată în 1859).

Capitalŭ de asigurare la 31 Decemvre 1886 = 2,100 milióne francĭ. Statulŭ averei la 31 Decemvre 1886 = 400 milióne francĭ. Percepțiunĭ de premii și dobênḑĭ în anulŭ 1886 = 100 milióne francĭ.

Subdirecțiunea pentru Ungaria:
BUDAPEST, ANDRASSY-STRASSE Nr. 1.

Agentulŭ generalŭ în Clușiu:
LEOPOLD HUNWALD. 5—6

IOSIF GAVORA. 2—30

Pentru lucru eminentŭ și gustŭ bunŭ la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsŭ cu medalia cea mare a esposițiunii.

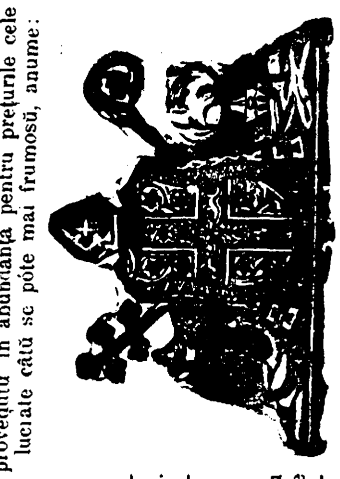
In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandŭ obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilorŭ și capelelorŭ

cu cele ce sunt provĕḑutŭ în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate câtŭ se póte mai frumosŭ, anume:

Odăjdii felon și altele, după ritulŭ gr. orientalŭ. **Praporĭ și stindarde pentru reuniunĭ.** Stindarde pentru pompierĭ, copii de scólă, reuniunĭ industriale, reuniunĭ de cântărĭ și rureuniunĭ de înmormêntare.

Statue, policandre, potire și chipurĭ sfinte sfeșnice pentru altariu și de părete, candele.

Iconostase, chipurĭ pentru fruntariu. Inmormêntarea Domnului etc. etc.

Primescŭ repararea hainelorŭ vechĭ precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețurĭ moderate.

Cusăturĭ cu aurŭ, argintŭ și mătasă și haine bisericescĭ, cusute cu firŭ de aurŭ, argintŭ și mătasă.

Dantule bisericescĭ. Invĕlitóre de prestolŭ. Mărfurĭ bisericescĭ. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potŭ adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

Catalóge de prețurĭ a dorință trimitŭ libere de post-port.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea ḑiarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*